TOR:s yttranden

Yttrande över utredningens om beskattning av tjänstepensioner delbetänkande. Avdragsrätt för utländska pensionspremier m m (Ds B 1978:13)

Sedan Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund (TOR) beretts tillfälle avgiva yttrande över rubricerade betänkande, får förbundet härmed anföra följande.

Avdrag för premie för i utlandet tecknad försäkring såsom pensionsförsäkring

Utredningens förslag i denna del innebär i stort en återgång till den ordning som gällde före ingången av år 1976, nämligen att — efter särskilt medgivande — i utlandet tecknad försäkring skall anses som pensionsförsäkring. TOR anser det motiverat att utlänningar som arbetar i Sverige bör ha möjlighet att med obeskattade medel fortsätta betalningar för sina i hemlandet för pensioneringen tecknade försäkringar. TOR delar också uppfattningen, att reciprociteten bör upprätthållas på så sätt utredningen föreslagit. Vidare finner TOR förslaget att dispenserad försäkring i sin helhet skall anses som pensionsförsäkring — detta även om viss del av försäkringen har karaktär av kapitalförsäkring — klart vara ägnat att förenkla taxeringsarbetet. TOR tillstyrker därför förslaget i denna del men vill samtidigt framhålla, att utredningen inte behandlat den situationen att försäkring under försäkringstagarens vistelse här i landet förändras så att den huvudsakligen inte kommer att ha karaktär av pensionsförsäkring. Enligt TOR:s mening bör försäkringen därvid, såvitt avser utfallande belopp, alltjämt anses som pensionsförsäkring under det att avdragsrätten för premiebetalningar bör upphöra. TOR vill också peka på de kontrollsvårigheter, som finns beträffande utländska försäkringar.

Utredningen framhåller på sid 35 och 47, att frågan om utländska försäkringar skall kunna godtas som pensionsförsäkringar i Sverige endast utgör en del av det mera allmänna problemet om den skattemässiga behandlingen av utländska livränteförsäkringar i allmänhet. TOR understryker angelägenheten av att man försöker lösa dessa problem.

Avdragskonstruktionen för egenföretagares premier för pensionsförsäkring

Enligt TOR:s mening är det viktigt att i största möjliga utsträckning sträva efter neutralitet mellan olika företagsformer. En överflyttning av premie-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-22 14:21:12

avdraget till egenföretagares förvärvskälla skulle innebära, att egenavgifter inte skulle erläggas för det belopp egenföretagaren utger för sin framtida pensionering. Härigenom skulle uppnås neutralitet i förhållande till de i aktiebolagsform bedrivna rörelserna. Ett system med premieavdrag i egenföretagares förvärvskälla bör emellertid inte få försvåra taxeringsarbetet. Utredningen, som inte lägger fram något förslag i denna fråga såsom närmast varande beroende av ett politiskt ställningstagande, har pekat på vilka komplikationer ett premieavdrag i förvärvskälla skulle medföra. TOR delar utredningens betänkligheter mot att avdraget göres i förvärvskälla. Vill man uppnå avsedd neutralitetseffekt bör man enligt TOR:s mening pröva andra möjligheter. TOR kan inte direkt anvisa någon lösning men vill peka på möjligheten att behålla nuvarande ordning med avdraget som allmänt avdrag, beräknat med utgångspunkt i inkomst av förvärvskälla, men därefter minska underlag för egenavgifter m m med det såsom allmänt avdrag yrkade premieavdraget.

Försäkringstagare till pensionsförsäkring

TOR tillstyrker förslaget.

Den skattemässiga behandlingen av s k försörjningsränta

I sitt yttrande över livförsäkringsskattekommitténs betänkande angående avdragsrätt för försäkringspremie och kontoavsättning anslöt sig TOR i princip till den av kommittén framförda synpunkten, att pensionsförsäkring skall få utnyttjas endast för pensioneringssyfte (jfr Skattenytt 1975 sid 473). Enligt TOR:s mening torde försörjningsräntan i allmänhet tjäna andra ändamål än att fylla ett pensioneringssyfte. Någon motsvarighet till försörjningsränta finns inte heller i de allmänna pensionsplanerna. Dessa har utgjort mönster för utformningen av nuvarande pensionsförsäkring. Med hänsyn härtill anser TOR att ökad tillämpning av försörjningsränta eller ökat utnyttjande av försäkring innehållande försörjningsränta inte bör medges, om inte starka motiv talar härför.

TOR tillstyrker förslaget i fråga om förtydligande av begreppet försörjningsränta och slopande av kortaste utbetalningstid av sådan ränta.

En utökning av kretsen av medförsäkrade och förmånstagare till barnbarn eller avkomling till barnbarn anser TOR böra komma i fråga endast då speciella skäl föreligger. Två fall kan härvid tänkas. Om risk för laglottskränkning föreligger, d v s försörjningsräntan utgör den huvudsakliga tillgången i boet, och ett barnbarn är närmast arvinge, bör självfallet hinder inte föreligga att medge barnbarnet rätt att erhålla del av utfallande belopp. En annan situation är om försäkringstagaren avlidit och boet efter honom skiftats. Utgår då försörjningsränta till den avlidnes barn och något av

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-22 14:21:12

dessa barn avlider bör givetvis arvingarna få inträda i den sist avlidnes ställe. Enligt TOR:s mening bör denna ordning kunna upprätthållas med ett dispensinstitut. Antalet ärenden torde bli mycket begränsat.

TOR anser för sin del anledning knappast föreligger att låta efterlevandepension utgå till vuxna barn även om pensionen kan komma att övergå i försörjningsränta. TOR finner det därför tveksamt om bestämmelserna om förmånstagare till efterlevandepension bör ändras i den riktningen.

Försäkrads premieavdrag då försäkring har tecknats av den försäkrades make

TOR tillstyrker förslaget.

Avdragsrätt för pensionsförsäkringspremie från B-inkomst

TOR delar uppfattningen att inkomst av fastighetsförvaltning, närmast genom en omprövning av A-inkomstbegreppet, bör kunna berättiga till avdrag för premie för pensionsförsäkring och tillstyrker därför fortsatt utredning av denna fråga. I övrigt anser TOR i likhet med utredningen, att utvidgning av avdragsrätten till att omfatta även B-inkomst inte bör ifrågakomma.

Ändrad premiebetalning för äldre pensionsförsäkringar och förmånstagare till tjänstepensionsförsäkring

TOR tillstyrker förslagen.

Yttrande över en av arbetsgrupp inom Brottsförebyggande rådet upprättad promemoria «Revisors verksamhet» (PM 1978:2)

Förbundet kan i huvudsak instämma i vad som framkommer i arbetsgruppens förslag och rekommendationer. Särskilt vill förbundet understryka arbetsgruppens rekommendation, att kvalificerad revisor på sikt skall krävas i alla aktiebolag. I aktiebolag där bolagsägaren i realiteten själv utövar samtliga funktioner och där denne genom bolagsformen befrias från personligt ansvar för bolagets förbindelser är särskilt påkallat, att kontrollfunktionen kan utövas av en person med erforderlig kompetens, utan bindning till bolaget.

Såsom även reservationsvis framkommit kan betänkligheter riktas mot den rekommenderade utformningen av en kompletterande tredje etisk regel. Att revisorn skall avhålla sig från «handling som uppenbarligen innebär kringgående av lag» betyder, att inga krav ställs på revisorn, om saken är tveksam. En regel av den innebörden kan motverka sitt eget syfte.

Det tredje etiska regeln avslutas med texten att vad därförut sagts «skall icke utgöra hinder för revisor att lämna upplysning om innehållet i

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-22 14:21:12

gällande rätt. Det medför ej heller skyldighet för denne att särskilt tillvarata myndigheternas intressen». Vad här utsagts måste anses självklart och kan icke behöva ingå i en etisk regel. Den sist anförda satsen kan fastmer tolkas som ett alibi för revisorn att helt nonchalera samhällsintresset.

Skattelitteratur

Skatter och civilrätt, en studie över användningen av civilrättsliga termer i skatterättsliga sammanhang av Sture Bergström. Boken är en doktorsavhandling och utgiven på Liber-Förlag, 332 sidor och häftad. C:a pris 150 kr. En utförlig anmälan kommer att inflyta i tidskriften under vårens lopp.

Aktuella skatteprejudikat i företags- och annan rörelsebeskattning av Bo Lagergren. Liber-Förlag/Jurist och Samhällsvetareförbundets förlag, 375 sidor och häftad. C:a pris 85 kr. Boken innehåller en sammanställning av prejudikat vilka återges i enlighet med det officiella trycket utan närmare kommentar. I syfte att underlätta en analys av rättsfallen förekommer åtskilliga citat ur företagsskatteberedningens betänkande (SOU 1977:86). Fackpressen citeras också i samma syfte. Boken kan tjäna till nytta för dem som behöver ha tillgång till rättsfall.

På Norstedt & Söners förlag — Studentlitteratur har tredje upplagan av Hans Thornstedts och Erik Eklunds bok *Skattebrott och skattetillägg* kommit ut, 220 sidor och häftad. C:a pris 75 kr. Kommentaren har förts fram till de lagar som utfärdats före den 1 juli 1978. Intill nyssnämnda dag publicerad rättspraxis har också beaktats vartill kommer ett antal opublicerade rättsfall. Boken är den enda utförliga kommentar till denna lagstiftning.

H. B.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-22 14:21:12